

№13/02/21-01
від 21 лютого 2013 року

**Національна комісія
з цінних паперів
та фондового ринку**

Щодо регулювання
операцій РЕПО

На підставі численних запитів торговців цінними паперами-членів ПАТ «Фондова біржа «Перспектива» просимо роз'яснити певні технічні аспекти проведення операцій РЕПО різними категоріями учасників фондового ринку.

На наш погляд, активізація впровадження операцій РЕПО з фінансовими інструментами є одним з найбільш актуальних напрямів розвитку національного фондового ринку. При цьому найважливішою проблемою, пов'язаною із проведенням таких операцій, можна вважати досить розпорошене та фрагментарне законодавство в цій сфері. Операції РЕПО в діючому нормативному полі мають численні і іноді суперечливі особливості визначення та регулювання в межах цивільного, податкового, банківського законодавства та, зрозуміло, законодавства в сфері цінних паперів.

Зокрема, це стосується віднесення операцій РЕПО до кредитних операцій або операцій з цінними паперами.

1. Це питання є досить актуальним для інститутів спільного інвестування (далі – ІСІ). Так, чинне законодавство (ст. 12 та 30 Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)») забороняє корпоративним інвестиційним фондам та компаніям з управління активами залучати позику або кредит в обсязі більш як 10 відсотків вартості чистих активів ІСІ.

При цьому, виходячи з порівняння норм ст. 1054 Цивільного кодексу України та п. 14.1.167 ст.14 Податкового кодексу України можна дійти висновку, що чинне законодавство України не ототожнює договір РЕПО та кредитний договір. Правовідносини, що оформлюються договорами РЕПО, можна віднести до більш широкої групи правочинів на зворотній основі – кредит, оренда, позика, депозит, зворотній лізинг. Договір РЕПО, що оформлює домовленість сторін щодо продажу та зворотної купівлі цінних паперів, не визначається діючим законодавством як кредитний договір, що оформлює кредит.

Відповідно до цього, *просимо роз'яснити, чи містить діюче законодавство заборону щодо здійснення ІСІ правочинів, що оформлені договором РЕПО?*

2. Також класифікація операцій РЕПО має важливе значення для банків, насамперед, в контексті бухгалтерського обліку цих операцій.

Відповідно до ст. 47 Закону України "Про банки і банківську діяльність", всі операції на ринку цінних паперів від свого імені, в т.ч. операції РЕПО, розглядаються як кредитні операції.

Слід зазначити, що перелічені норми законодавства надають визначення не договору (кредитний договір) та не правочину (кредит), а саме операції (кредитна операція).

При цьому чинним законодавством (п. 4 ч. 1 ст. 7 ЗУ «Про Національний банк України», ч. 1 ст. 68 ЗУ "Про банки і банківську діяльність" та ч. 3 ст. 6 ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») саме на Національний банк покладені повноваження щодо встановлення правил бухгалтерського обліку для банків. Такі правила (насамперед на рівні Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (деPOSITИХ) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України", затвердженої постановою НБУ від 27.12.2007 № 481) відносять операції РЕПО до кредитних операцій.

Відповідно до цього, *просимо роз'яснити, чи можна розглядати операцію РЕПО для банків з метою ведення банківського (бухгалтерського) обліку як кредитну операцію?*

Директор
ПАТ «Фондова біржа «Перспектива»

С.Є.Шишков